

۱۱ آبان ماه ۱۳۳۳
 ۸ رجب ۱۳۸۵
 ۲ نوامبر ۱۹۶۵

جله ۲۰۸

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز شنبه (۱۹) آبان ماه ۱۳۳۳

فهرست مطالب :

استوار دوم آیتالله لشکری و ابلاغ به دولت.
 ۵ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون دولتی
 راجع به اصلاح قانون اجازت تحصیل دوستانه بیرون
 دلار اعتبار جهت تقویت نیروی دفاعی کشور و ارسال
 به مجلس سنا -
 ۶ - قرائت اسامی هیئت رئیسه کمیسیون استخدام.
 ۷ - تعیین موقع و دستور جلسه آینده -
 ختم جلسه.

۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل.
 ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان : مصطفوی
 نائینی - دکتر صاحبقلم و بانو تربیت -
 ۳ - تصویب صورت جلسه -
 ۴ - اخذ رأی نهائی و تصویب لایحه قانونی
 واصله از مجلس سنا راجع به تقدیر دانی از خدمات
 شهناز شهبید استوار دوم محمد علی بابائیان و

مجلس ساعت نه و پنج دقیقه صبح به ریاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید

غائبین بی اجازت - آقایان :

حکمت بزدی - مازونی .

غائبین مریض - آقایان :

۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازت - آقایان :

مهندس آصفی - بالاخانلو - مختیار بختیارها -
 مهندس برومند - مهندس صدقیانی - مکی فیصلی - ملکزاده
 آملی - موقر - سرلشکر هماپونی - البرزی .
 ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان : مصطفوی
 نائینی - دکتر صاحبقلم و بانو تربیت
 رئیس - نطقهای قبل از دستور را شروع میکند
 آقای مصطفوی تشریف میآورد .

مهندس آراسته - آرسنجانی - اولیاد - یابنده -
 پرویزی - تیسار حکیمیان - دکتر خطیبی - دکتر دشتی -
 زهر - سلیمانی - طهماسبی - دکتر عدل - مهندس
 کمانگر - دکتر معتمد وزیری - دکتر بگانیکی - بانو
 ابتهاج سیمی .

مصطفوی - بنده در دو سه قبل که در مجلسان
 و در روز سه شنبه مراسم اجراء کرده بودم صدراعظم نظر آقای راجع
 به سلب و استرداد خود در حوزة انحصاریه ام عرض میسازم که گمان
 معتزله مجلس برسانم آنرا بکار کردن با بکار نکردن
 دولت بیشتر و در خارج از این زمینگی است و آنچه میشود
 فهمید کدام وزارتخانه بکوشد از اجراء میدهد و کدام
 وزارتخانه در تأییدش از انحاء داده منتهی چون در آن
 جنبه صدراعظمه انفرادی همیشه بود و بعد هر چه
 وظیفه مقدری از این عهد استقیم که بنا بود شریف شوم
 برای اصفی دفتر و عرض تشریف به پیشگاه علیا حضرت
 عهد نوی ایران این بود که بنده سخنانم را به اطلاع
 دزد گرفتیم و کوتاه کرده و امر و در پیشه بر ایستادیم با به سعی
 مبارک شما ندانم که این حق منبرام اما قبل از اینکه
 راجع به موضوع انحصاریه عرض میسازم باید عرض کنم که
 در این میانکاه عظیمی که جهت وزارتخانه مختلف
 بنا شده است (مغنی بود - شرکت ملی نفت درست کرده)
 این را بنده میخواستم عرض بکنم مخصوصاً قسمت غرقه
 بهر شرط بزرگت اعت و تألیف بسیار بود و خدمات جناب
 آقای دکتر آقاجل که همیشه خدمتگزار بوده است (صحیح
 است) این بد هم نشان داد که در عرض خدمتگزاران شام
 میهن است (صحیح است) البته بنده آماشیکه را بموقع
 خودش ندیده یعنی روز دعوت ندیده و این اقتضای تعمیم
 ندیده که آن روز شرکت کنم و امروز تمامم گله بکنم
 بخصوص که نحوه دعوتی که در آن کار کرده بسیار بسیار
 نامناسب بود (مغنی بود - وزارت اقتصاد دعوت کرده از آن
 اقتصاد بانی دعوت نکرده از آن ندانم که شرکت کرده و روزی
 کجی شده گاهی - آنچه هم ساعت دعوت کرده) که بنده
 ساعت ۱۲ دعوت نامه رسید که در آن نوشته شده بود سعی
 فرمایید ساعت ۱۲ بجای در مجلس دعوت حاضر باشید
 (وزار - بنده ساعت دو بعد از ظهر رسید) یعنی تطبیق به
 معاد کرده و بنده بقیه نام دارم آنرا خدمتگزاران ملت
 چون آن روز روزی در اختیار بود که شاهده آنها بهر
 تشریف میآوردند و بنده پیشگاه را افتتاح میفرمودند اکثر
 نمایندگان ملت از کس این اختصار معروض شد

مجلس شورای ملی با استقلال و حمایت عمومی تمام نمایندگانش
 مجلس است از اکثریت اقلین سر خود را میبندد و این باید
 سر مشق همه مأیوسین دولت باشد که در راه اجرای مویزات
 شادمنه آزما مهر خود خدمت کنند که مسرود تأیید
 مجلس افلاک باشد (صحیح است) همینطور بنده از آقای
 دکتر شایانی که این اعدا را از نظر آن دعوت است
 کردند تفکر میکنم که تحت ساز بود کارگران معدن
 اندک که از بدبخت تیرد محروم و بیسائل مردم این صنعت
 بودند امروز از نظر رعایت مابین نمایندگان همدار و غیره
 همه چیزشان فراهم شد تحت ساز بود که این کارگران
 اضافه حقوق نگرفته بودند در تاریخ ۲۵ شهریور میساخت
 این روزهای پر افتخار اضافه حقوق این کارگران را بدست
 و بنده از این جهت از وزارت اقتصاد و از آقای
 میرعلی عامل شرکت بود طرف تفکر میکنم (مغنی بود -
 مهندس زند) بقیه اشابه این بوده آقای مهندس زند
 (حیسی ساز موضوع تفکر مشورعت صحبت فرماید) بنده تا ملازمی
 ندارم حیوسات را بد است (حیسی - امینوارزم اضافه)
 که خوب بنود انعامه موضوع بسیار جایلی که خواستم
 عرض برسان میسازم که اینها تیکه حوزة انحصاریه است
 تهران در دست نمایند دولت کرده باشند که در سایه
 کنت حقوق فرحنگ معمول بین شامه غرضی افتاد
 بنده خود سال گذشته چندین بار به وزارت فرهنگ
 رفیق بودم و از کرده کمپلی که در خود بیایم باشد خدمت بکنم
 این مطلب را نمیبوشد گفت که چهار ماه مقصودت عقب بماند
 هر چه این مطلب را گفتی که سر حرفان کوشش نماید
 تصدیق کرد از زمانیکه آقای دکتر شایانی و وزیران و
 ویرایش شده این مسئله درست شده و رسام حقوق بخدمت
 پرداخت میشود اینکه در طس و در چهارم و در خود
 بیایم ممل بموقع جعفری را بگیرد و برای حسن اداره
 فرهنگ مملکت برای بیطرف آموزش و پرورش مملکت
 وزارت فرهنگ اداره (صحیح است) که جویان کاهدی
 دارند و فرهنگ باید تصدیق کرد که خدمت با بگری با
 ابراد و هدایت با حضرت هایون شادمنه شده است و
 نگرهای این اجماع شادمنه نماینده بوده و وزارت فرهنگ

بوسال گذشته دستور استفاده آموزگار دادند و بعداً
 آموزگار هم استفاده کردند برای شهرت و اینها حد
 معلوم شده که محمی وجود داشته بسنی سوجه وزارت
 فرهنگ را ملاندر نود و این بکارها در زمان وزارت کت
 هدایتی بنده درست از عهد بهتر اینکه با کمک جناب آقای
 کسر آقاجل سفلی مثل اینکه بنجاه میلیون ریال کت
 کرده اند که بنده میلیون ریال هم وام بانک رفاه
 بکارگران بود که بگویم رفته صد میلیون ریال در اختیار
 وزارت فرهنگ گذاشته شد و مقدمات ساختن دانش
 بانی خاهم برای آموزگاران فراهم میکنند علاوه بر آن
 و امهای کوچکی که همه آموزگاران داده شده و دو سه هفته
 مصلوب در حال حاضر انضایات و توجهات خاص شادمنه
 موجبات رفاهیت و آسایششان فراهم گردید و همه آنها
 کمال رضایت و تشکر دادند و آخر این رضایت و تشکر
 را آقایان باید در جشن مهرگان در جشن چهارم از عهد
 ملاحظه فرموده باشند که طبقه فرهنگیش بیش از عهد
 طبقات چون طبقه روشنفکر مملکت هستند شادمنه بیش از
 همه طبقات نسبت بر هر اهل عقاید مملکت ایران احسانات
 کردند بنابر این بنده اینجا هم باید از ذکر این حقیقت
 خود وزارت کت که خدمات کت هدایتی در وزارت
 آموزش و پرورش قابل تقدیر و ستودن است از این کتب دستور
 جاری بقدری در جهت تالیف امکناس خوب داشت که موجبات
 رضایت همه را فراهم کرد اما زمانی که باز میخواست
 بر سر بنده شمس مجلس ساینه از ایشان کت بکنم و
 استطاعت بکنم ایشان بنده کت رعایت فرمایند من است
 خوشگوار بودی در حوزة انحصاریه من است (صحیح است)
 شادمنه سازمان سازمان برآمده عمومی برای
 تضمین آب در این منطقه نگه کرده است
 قنات قدیمی به تدبیر همه خشکیده مزارع اطفا کت
 بی آب حتی آب آسمانی را نبارد کت کت در آن وضع
 زاید کت بسیار برفنده بنده مکاران تقاضا کرده
 پشت این فریب از آزادیات کت کت و از سازمان برآمده
 که نوهی بکنند بکوشی برای تأمین آب آن محل
 تهیه نمودند چه بنده بر عرض کت که نه تنها برای مردم

آب زراعتی وجود ندارد بلکه در امتداد شوشو هم آب وجود
 سازد حتی آبهاییکه در شهر ناین بوده نام قدرات دراز
 خشکسالی زمین رفته رفته از آن شهر وجود ندارد
 منتها برای آب مشرب مردم بوری خانه ها شهرهای
 متصل کاروله کشی شده اما از نظر آب زراعی عیالته کلی
 کشاورزان در حوزت همدند منتها شوشو از جنبه آبی
 رئیس خواهش کنم که به سازمان برنامه آب بفرماید
 پروژه ها و برنامه های را که برای تأمین آب زراعی در
 نقاط مختلف کشور تنظیم میکند این پروژهها برای
 خصوصیت باسایندگان محلی نباشد بنده نیتدام هر جا
 که اولیای سازمان برنامه بزرگشلی و فوق است باسایند
 آن منطقه رفیع است امهندس کانگر - قضاظ خاص
 خودشان است . رفیق هرنیستد که حق نیستود ، نظر
 خاص باید باشد همه حق میکند هر جا خصوصیت
 کاراسترای آبیا پروژه هائی همه میود ، و میولون و
 سه میلیون برای این پروژهها خرج میشود و آبش تأمین
 میشود ولی برای جاهاییکه این نظر و این خصوصیت
 میود همه باید تحمل سختی بکنند ، تحمل این آب
 یکند ، این سردی نیست ، چنانچه رئیس محترم
 مجلس شورای عالی هم رئیس نمایندگان ملت هستند
 هم از نظر اسکندرانزور که دیده همه مهندسین مملکت
 هستند باید به این آقای مهندس اسیا و سایر آقایان که
 مسئول این کار هستند (روحانی ، این کار وزارت کشاورزی
 است کشاورز غالب سوال میکند باید در کلیه کسند
 برنامه ها به تناسب احتیاجات بنده و سایر کسند
 خیلی از شهرها در ایستامش والآن هم توام عرض کنم
 منتها برای اینکه به همدانم برنخورد اسم نسیم
 این مناطق با اینکه آب داشتند لاقاق
 مشرب داشتند سازمان برنامه آب پروژه
 هائی گذاشته ، دو میلیون و سه میلیون
 خرج کرده ولی جاهائی مثل آب آب مانده است .
 رئیس - آقای مسزوی وقت شد عیالته .
 مسزوی اجازه فرمایند چند دقیقه از وقت
 آقای دکتر حسینی استفاده کنم .

دکتر حسینی - بنده مواظم .
 رئیس - فرماید .

محقق - عرض هم قریب به اتم است این
 مخصوص این گلها را یکم که سازمان برنامه به این کار
 معلقه توجهی ندارد در موقع تنظیم بودجه در کمیسیون
 کشور یک تیره و سایر بسیار معقول پیشنهاد شده اعراض
 کردیم که شهر دارها را به تناسب درآمدشان درجه بندی
 کنند هاتطور که از قدیم هم مسئول بوده ، آقای وزیر
 کشور که نماینده دولت بودند در کمیسیون کشور مواج
 یابک پیشنهاد معقول شده بودند و بالطبع حرف معقول را
 هم کسی نمی تواند رد بکنند اما قبول کردند در مجلس
 علی هم نماینده کل ملت باین تیره دای دادند قرارداد
 درجه بندیهای سابق که بر روی خصوصیت تنظیم شده
 است تلقی شود بلکه درجه بندی به تناسب آمدن شهر دارها
 برای شهرهای تنظیم شود برای نمونه عرض میکند
 که مثلا کوهپایه یا یک میلیون و نیم در سال بودجه
 شود برای درجه ۴ قرار گرفته و تا بقای ۱۵۰ هزار تریه
 بودجه درجه ۳ شده نتیجه این است که ناین برای درجه
 عالی عمرانی است بودجه را باید خودش بدهد منتها رأ
 میگرد از سازمان برنامه این آباء عالی که یک میلیون
 این درآمد داشته معنی را بعد نتایجش را سازمان
 برنامه مطابق میدهد و بعضی را بطور آن تصریح کرده
 پیشنهاد کردم قبول شد و مجلس شورای عالی هم تصویب
 کرد رفت سالی بنده تقصیرم است چقدر واقفانی شد
 وقتی رئیس دیدیم این تفریبت ، هم کرد کم به بنده
 پیام دادند که آقای حاج به این نام شده اما درست
 می کنم گنم صحبت بکنم و در جا است باید همه از
 به تناسب درآمد و به تناسب بودجه شهر داران
 درجه بندی شود گفتند درست اسم کنیم
 در معیت دوسه ماهی که بنده در سازمان مشرب بودم ،
 بنده رفیق محترم برای مطالعه یک صورتنامه جدیدی
 برود خودشان درجه بندی شهر دارها با اصلاح کردیم
 با نظر ازین کار گردیدیم می جا که دلالت میفرستند
 پنجاه متر خارج پروژهها را مطابق بدهند جزو درجه ۴

گذاشته اول اینکه بودجه اش یک میلیون با یک و نیم
 میلیون و با دو میلیون تومان بوده هر جا که دلالت میفرست
 درجه ۳ است سازمان برنامه ۱۵۰ هزار تریه ناین باید
 سالی سد هزار تومان وام سازمان برنامه را بریزد و
 این کارها بنظر بنده موجب تمیض است و تمام زانماشیا
 از زمینش ناشی میشود (مادری - کلا صاحب است) باید
 به این مطالب توجه شود ، دست و همکار بزرگ بنده
 غیرال میکند که جناب آقای دکتر حسینی هستند اصاح
 فرموده اولیای خط ایشان است یادداشت نوشته مراجع
 بهرام اسفهان - خوزستان ، مرقوم فرموده که در موقع
 طرح بودجه سال ۴۳ تعداد صورت حسابی که در مجلس
 هست آقای نفت وزیر قبول دادند که این کار را در سال
 جاری شروع کنند این کار را بنده هم مطالعه می
 ایشان نوشته اند که این کار گفته شد از طرف همه
 نمایندگان استان اسفهان بآن استعفا را از جناب
 آقای نتمسوزیر ، این خواهش را از دولت دارم که این
 کار را انجام دهند (رضوی - و خوزستان) و از طرف
 نمایندگان خوزستان هم که فرسود بنده این استعفا را
 میکند ، بنده خیال میکنم اگر آقای نفت تصویب
 که ضمن خودش بسیار مردمی رفیق است استعفا
 یکی از کسانی است که نمایانند وقت مراقب است مویات
 مملکت مو بسواست ، بنده و خود ایشان مرد بسیار بسیار
 منظم و فعال هستند و آقایان وزیر و دستگاران
 توجه بخان مردم ندارند بنده بار دیگر از جناب آقای
 رئیس محترم مجلس تقاضا میکنم به سازمان برنامه دستور
 فرمایند اولاً در مورد تأمین آب مشرب که در پروژهها
 آبیاری را بنسب احتیاجات هم حمل تنظیم بکنند بعد
 هم در مورد درجه بندی شهر دارها بنظر بنده
 خوبخته بنده عرضی که میکنم مطلبی است که حساب
 درودا چهاره است بشی عرض این است که شهر دارها
 روی رقم و روی مبلغ درآمد درجه بندی کنید این هم
 چیزی نیست که بشود پیوسته بازی کرد و آمد و امانت

هه شهر دارها معلوم است باید توجهی بکنند که
 شهر دارهای بی ضاعت از کثک عمرانی دولت بیشتر استفاده
 کنند در برنامه بودم بر نامهای عمرانی بلشینی داشت و
 آن این بود که کمک اولادها را میسرید بشی بیشتر داری
 باید پنج میلیون بپول داشته باشه ۵ میلیون بودم بهی
 میانی همانند اما اگر یک شهر دار ۵ میلیون داشته باش
 باید تا این قدر که باید این نفس را در برنامه سوم رفع
 کردند بنده اولیای گردن شهر دارها درجه چهاره که
 خیلی بی ضاعت هسته اما این درجه بندهماری روی عدالت
 و حسب صحیح نظر کردم بندهماری آقای رئیس استعفا
 میکند این را دستور فرمایند علی بندهماری دیگر
 ندمم و با همکاران مشرب هم کومه فرموده و برای
 بنده توجه کردند تشکر میکنم

رئیس - آقای دکتر حسینی فرمایند .
 دکتر حسینی - بنده عرض ندمم .
 رئیس - آقای دکتر محقق فرمایند .

دکتر محقق - بنده با اجازه مقام ریاست محترم
 ریاست و تصدیق این سلسله اشخاص حیرت مایه اینها
 آریا هم درجه بندی بود و اینها شاهد بنده
 و بعضی نظیر اهالی بودم هر کوی وزیدی که میرفت همه
 اشخاص داشتند احصایات بنده نظیر اینها
 مبارک ملوکانه برسد و چون آقای ابراهیمی نماینده
 محترم مجلس در تهران بودند درجه بندی اقلیت آخوری و
 کفای بنده نظیر که عرض میکرده بودم بندهماری
 را به بنده دادند همچنین اقلیت ارمنه این است که بنده
 ازینت تریون مجلس احصایات عموم اهالی رشتا بویا
 بیکنه مبارک کثکان قدیم داشته و از خداوند شمال
 عرومان که به جود مبارکشان همیشه صحیح و سالم و عمر
 طولانی بمسقطه مغرب عیالته (احسن) مطلب دیگر در مع
 به تأسیس و اتانکه کشاورزی در ضایع است و در این مورد
 چون آقایان بنده کل مشرب آذ در اینها بندهماری
 در مجلس شورای عالی را بیشتر بکنید به اینها بندهماری
 دادند تا از نظر آقایان محترم و همکاران از طرف عموم
 اهالی که در این مورد فکر گذاشته باشند با بندهماری

است از تأسیس دانشکده کشاورزی که در اجرائی صورت
 نگیرد. حضرت امیرالمؤمنین ششم آریابهر در مورد تعیین
 عمده برین بنده در سر کس شود است تشکر کم مخصوصاً
 در این مورد جناب آقای هویدا نخستوزیر محوسبت
 و هیئتوزاری آقای دکتر هدایتی وزیر مترجم آموزش و
 پرورش خبیبی عبت کردند جنیبی سعی کردند و تأسیس
 دانشکده کشاورزی که مرتباً عرض من مستجاب از ده
 سال مورد بحث بود حتی یکسوفه هم کلشکی زمین زده
 شده بود صورت عمل بقوم گرفت باز موقوفه که ازینست
 این تریبون مقدس مجلس شورای ملی تشکرات خودمان
 را تقدیم بدارم و امیدوارم که این دانشکده طلیعه افتتاح
 سایر دانشکدهها در آذربایجان غری شود مسئله مهم که
 اشاره مختصری جناب آقای مصطفی نسانده مترجم
 مجلس در خارج هم به کتابهای درسی است ندهد مدتی که
 در مورد تهیه بودم و گزارش میزنم ما باید هم یک کتابخانه
 رقم و اذاعتی شاکرد ما هم موجود از آنجا کتاب میخریدند
 ندهد یکی در آن کتابها گرفت از لحاظ قیمت و بدیم
 خیلی از آن است حقیقتش فکر کرده لابد از
 مجلس چاپ و کتف انطور که باید و شاید رقم ندهد است
 عتاد و بدیم هم کتف خطی بر می خوب است هر که گزارشهای
 عالی است هم جناب و اما فریبست ندهد گفت بروه
 این مشکلی بود که ماها برای مسجلین اسباب زحمتش
 شده بود ندهد هست و بقیه از ناموزینت که ما متناهی بر گشت
 آریابهر بود بچه ها کتاب نداشتند از لاکتار عرض شده
 ۷-۸ نوع کتاب بود که این کتاب دیگری میخواندند
 اینجا کتاب دیگری و بعد کتاب هم اینجا پیدا نمیشد
 این است که بنده خودم را موقوف میداند که از
 زحمت وزارت آموزش و پرورش تشکر کنم مخصوصاً یک
 مسئله هم خطی هم است آنهم از لحاظ مدارات و نومطاب
 نوشتی اخیراً یک مجلس کتاب علوم اجتماعی و دینی
 چهارم ابتدائی گشت رسید آقای دکتر بیکانه
 توجه بفرمایند در این کتاب علوم اجتماعی و دینی چهارم
 ابتدائی همین نویسنده و تقدیم لقب آریابهر بنفایشان
 عظیم القادمان چاپ شده و حال اینکه بادم هست در

مندر شده بود که مقامات مسئول موقوفه فقدهای
 تأسیسات عمرانی و صنعتی خوب بود که در آن زمان فکر
 تربیت کافر نمی بود آموزشگاهها و دانشکده های ضعیف
 و مستثنی را توسعه میدادند امروز اینهمه کمبود افراد
 ضعیف حیاسینیدنیانمان نمایندگان محترم در دست اطلاع
 دارند یانه که امروز بزیر گرفتن مشکل وزارت آموزش و
 پرورش کمبود میسر این جهت تعلیم رشته های دینامی
 فیزیک و شیمی و سایر فنون علمی که معلقاً مخصوصاً در
 شهرتساها دیرانی برای تعلیم این فنون پیدا نمیشود تا
 حال هیچبوجه باین امر مهم حیاتی توجه مخصوص نند
 بود لطفی - در امر کریمت خانا که کشور ما تحت
 توجهات امپریترت شاهنشاهی ایران هر دو بنوعه صنوع
 میروند (صحیح است) حیاطتای عمیق انوار اکثر امیر
 صنعتی شهرتساها کادر مخصوص فنی بود است (صحیح است)
 لذا در این صد بود که دوباره در اهتیت این مطلب از
 پشت تریبون عراضی بکنم اما درین خبر بهمت
 اثر تأسیس دانشگاه صنعتی سه امر مبارک
 شاهنشاهی ایران - مهندس را در روزنامه
 خواهم بگویم فرمایند کاین خبر چنان مرا احتضار نمود
 کمدهتسا توانستم بخوابم و تمام صحت بوجود رفیوم و
 میمنت اثر امپریترت شاهنشاهی آریابهر دست دعا بسوی
 خدایند در از کرده با خودم را از نیاز منبوه که خدایند
 مثال عمر طولانی شاهنشاهی بزرگ ماطفا فرماید تمام
 هر روز در سایه هدایتی خرمشاهن ایشان بکشیزه ره
 سده بود رفته تلافی مافات گذشته را بنمایم در این امر
 مهم حیاتی برای کشور ما نظیر سایر مسائل و مشکلات
 مهمها شاهنشاهی عالیقدر ما پیشقدمند انانافا در آینده
 نزدیک مشکلات جوانان مامل خواهد شد و جوانان ایران
 که واقفا استعداد و لیاقت سرشاری دارند در این امر مهم
 و دانش فضل و کمال آراسته نشود خواهند توانست نیاز
 اربابان صنایع را بر اعرف و در کارخانهها و مؤسسات صنعتی
 با ذوق و شوق تمام بکار بریزند و کشور ایران بزرگی
 دارای کافر فنی همالی که حال کمبود آن احتیاج شدیدیست
 محسوس بود خواهد شد اکنون عموم افراد ملت محسوس

نهوانان کشور با دست و پیشترف و ترقی خود را درین
 منت والظاف شاهانه دانسته کمر هست بنده شاهنای صوهای
 اناس علی بنی منو کله ما بعبت هر چه ناستر بعد
 رساندن انقلاب شاه و ملت که هر روز برهبری شاهنشاهی
 آریابهر فقههای سریع و ترقی و نمائی بر میدارد
 کوشش و تلاش نمایند و مصطفوی - کاملاً صحیح است
 بنده با کمال حرأت می توانم بگویم نداشتند در خاطر میانه
 بلکه بنده نام دنیا ما ملت خوبیشی هستیم که چنین رهبر
 دانا و توانفانی داریم (صحیح است) که از یک طرف علوم
 و دران و آرایش کیمیاها و فزانی فنی آرزو بسوی عالی
 رهبری میفرمایند (صحیح است) اکنون
 بقیه تمام طقات ملت بخصوص
 همه اربابان صنایع است از آنها نیز عکس جوانان کشور
 باشند و به این مؤسسه نیز کلمه کیمیاها و فنی بکشند
 زیرا آنها هستند که بیش از همه کس احتیاج بوجود
 افرادی دارند بنده بنده دارم وزارت آموزش و پرورش
 نیز آنگاه ویات عالیله شاهنشاهی آریابهر را در بنده
 تمامها بپوشی شوری انکفا کشنده که طلیعات با تمام با
 عمل بکار بریدند بنوعه کوشش از دیرتساها ترقی التحصیل
 فنی و مکتبها ماموریتها برود در دستکند و دانشکدههای
 فنی بود و دیگر است با ما یابند تا این اثر تربیت با صنعتی
 آموزش و پرورش سریع در کشور ما بزرگی شود بوجه
 طلیعاتی که اکنون جزار افتد نیز تعیین تعویب ایجاد
 انضامی دانا و توانفانکلام آبد از بود و بقیه وقت این امر
 در این امر مهم حیاتی و اجتماعی دست بر میزید و بنصیر
 دیرتساها را تحت نظر کامل بگیرد دمی شود که نصیلات
 دیرتسائی را تحت نظر و واقعی برای رسیدن ما این هدف باشد همه
 مدتیان که اصلاح دانشهای عالی و دانشهای فنی
 که آموزش کاران و دیرینان لایق تربیت میگردند جمعاً
 بزرگی که کمبود زده که امروز بخصوص کسب و معطلین
 دروس فنی بطور آنگاه احداث میشود - ندهد نمود بکنم
 احیای مجدد این بندههای آموزش مخصوصاً تأسیس
 دانشسراها که بتواند فراع التحصیل قادر بندهای علوم
 در آموزشگاهها پرورش دهد بسیار ضروری بنظر میرسد

خلاصه در خانه عرض باز برض ماوندگان محترم
 میرسانم که بنا بمصدق آیینمه آوازماشته بود توجه
 بسوق شخص ضعیف اعطیتمتر شایسته آریا مهر در
 ایجاد دانشگاه منشی قدم بزرگی در راه پیشرفت
 ما بوده و بنگانه داخل مشکلات جوانان ما است که
 اشتغالهمانطور که مقرر فرمودند بر عرض زنگار ایمن
 منبع فیضی کمال خاتمه یافته و همه کسری از کمالات
 ما با ورود بدین دانشگاه از یکدیگر و بلا تکلیفی نجات
 پیدا خواهند کرد و با احسانی اینکه آئینه آفتاب تأمین
 است با ذوق و توفیق بیشتری تحصیل خواهند کرد

۳- تصویب صورت جلسه
 رئیس - در صورت جلسه در وقت گذشته نظری
 نیست (الطهاری نشتا) صورت جلسه قبول میشود.

۴- اذعان در نهایی و تصویب لایحه قانونی
 واصله از مجلس سنا راجع به قانون اول
 خدمات مستطیان شهید استوار دوم محمد
 علی باباییان و استوار اول آیتالله
 لشکری و ابلاغ صورت

رئیس - وارد دستور میشود ملاحظه عاجز بقدرانی
 از خدمات ضعیفان شهید استوار دوم محمد علی باباییان
 و استوار دوم آیتالله لشکری که از مجلس سنا رسیدیم
 است برای اخذ رأی نهائی قرائت میشود.

(شرح زیر خواهد شد)
 ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۵ در خصوص لایحه شماره
 ۳۵۴۳/۱۹۴۸ - ۱۳۴۴/۴/۱ دولت راجع بقصد دانی از
 خدمات شجاعانه شهید استوار دوم محمد علی باباییان و
 استوار دوم آیتالله لشکری در جلسه روز شنبه ۱۳ آبان
 ۱۳۴۴ مطرح و بتصویب مجلس سنا رسید. اینک لایحه
 قانونی مزبور برای اخذ رأی نهائی بیومت ارسال میشود.
 رئیس مجلس سنا - مهندس تریف امامی
 رئیس - این لایحه مهندس تریف که در مجلس شورای
 ملی تصویب میشود در مجلس سنا هم تصویب شمامت

تأمین - در ذکر حبشی - ساکینیان - مهندس زینبانی -
 شکیبا - لیری - مهندس جلالی - مهندس کسرائی -
 سعید وزیری - مهندس آصفی - مهندس آزاد - مهندس
 نغوان - مهندس آراسته - ادیب سیمسی - در ذکر بقائی
 بزی - در ذکر سامی - کیهان یسائی - در ذکر اسمی -
 رحمانی - کالوند - در ذکر صالحی - مهرزاد - در ذکر مهندس
 مهندس مانی - در ذکر کیهان - مهندس زینبانی - در ذکر شفیع
 امین - در ذکر وحیدیا - مهندس مینبانی - مهندس مینبانی -
 (آراء مآخوذه شماره شده نتیجه گزارش از انظار
 گردید)

کیا - بانوقیسی - مهندس مهندس بودی - یژنوشهری -
 دکتر کلالی - و بیکار ابراهیمی - فرناجولو - در ذکر
 نیانی - دکتر بودخاشی - در ذکر حبشی - نشتانی -
 در ذکر فرگرو - مهندس زینبانی - مهندس جلالی - زند -
 یوریش - میرهادی صالحی - لوفی - در ذکر اصفیادی -
 حبیبی - در ذکر رفیعالی - خواجه بوری - مهندس آصفی -
 یورادی - منشی مهر - مهندس زینبانی - صفی یود -
 سعید مهرزاد - مهندس آصفی - مهندس غوثی - در ذکر امین -
 فلکیک آقاییان - رحمانی - حبیبی - مهندس میهدی -
 در ذکر سامی - در ذکر حکمت - مهندس مالک - خیرافند
 مهندس مانی - جاهدانی - در ذکر سعد طباطبائی - حشمتان -
 یانکند - امیر احمدی - مهندس کاکانگر - در ذکر سعید
 روستا - در ذکر حبشی - بانو جاهدانی - بانو دکتر
 دهشاهی - خاتونی - یغابسته - مانی - مهندس برونانی -
 در ذکر مهدی زاده - اهری - حکمت بزی - مهندس اولاد
 در ذکر ابونبی - در صالحان - ریگی - در ذکر امین -
 مصطفوی نائینی - در ذکر مهندس - مهندس مینبانی - زند -
 در ذکر کیهان

آراء موافق ۱۹۳ رأی
 رئیس - لایحه باب ۱۵ - رأی موافق خوب شد دعوت
 ابلاغ میشود (مصطفوی - به اتفاق آراء بود) -
 موافقین - آقاییان - در ذکر وحیدیا - سعید - غلام
 یانکان - در ذکر رحمانی - در ذکر اصفیادی - مهندس ارمین
 البرزلی - سرطیک - ساکینیان - آوزار - توسلی - سیفی -
 موسوی ما کونی - احمدی - میراد - در ذکر موتقی -
 شفیع الاسلامی - روحانی - مهندس صفیانی - موسوی
 کبیری - ووشی - مهندس آراسته - یژنوشکی - موسوی
 مهندس - مهندس امینی - صبح - بانو تریف - کلاتر
 هرمزی - امام فروغ - در ذکر شفی - شفیق بیژن کرمانی -
 فولادوند - متولی بانو - جاهدی - احتشام - در ذکر
 روحانی - در ذکر رحمان - رهبر - کالوند - در ذکر صالحی
 ساکینیان - فخر طباطبائی - مهندس بهردی - مهندس
 مینبانی - آقایی - طالب زاده رود سری - سرطیک یوز -
 خاتونی - سعیدی - ملک آذاملی - صنعت زاده - در ذکر
 یزدان بنه - زنگر گزادی - قلم - خاتونی قلمه جوئی -
 در ذکر مدنی - ادیب سیمسی - در ذکر اسمی -
 سرتاسکر نکونژاد - کسرائی - شکیبا -
 نامش - در ذکر بقائی بزی - کیوان - مهندس
 اصاری - لیری - لیرسوزی - در ذکر
 حکیم خوشتری - در ذکر حبشی - زینبانی - کورب -
 کیهان یسائی - جهانگیری - مهندس عدلی - آهوزادگان -
 مهندس اخوان سعید - بوری - صفیله برون - بنیر
 خواجه - در ذکر فرود - مهندس آزاد - علی هادی -
 مهندس ابرق - زینبانی سلطان احمدی - مهندس نظامی
 در ذکر رهنوردی - مازکی - شاطعی طرفی - مهندس

۵ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون دارائی
 راجع به اصلاح قانون اجازه تحصیل دولت
 میلیون دلا اعتبار جهت تقویت نیروی دفاعی
 کشور و ارسال به مجلس سنا
 رئیس - گزارش یک بود بشرط راجع به اصلاح قانون
 اجازه تحصیل دولت بی میلیون دلا اعتبار جهت تقویت نیروی
 دفاعی کشور مطرح است اقراست میشود
 (شرح زیر قرائت شد)

گزارش کمیسیون دارائی
 کمیسیون دارائی در جلسه ۸ آبان ماه ۱۳۴۴ با
 حضور آقای قوام صدی معاون وزارت دارائی و ریاست
 سعید شاکین معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۱۹۴۸
 ۱۳۴۴ دولت راجع به اصلاح قانون مربوط به اجازه
 تحصیل دولت بی میلیون دلا اعتبار جهت تقویت نیروی دفاعی
 کشور را که قرائت آن تصویب و شماره ۱۶۵۸ چاپ شده

است مورد رسیدگی قرار داد و بعداً تصویب نمود.
 ایشان که در مجلس شورای ملی در مقام نماینده
 عاده و اجتهاد - جمله ۱ و ۲ از دولت ایالات متحده
 آمریکا به - به قسمت اول قانون مربوط به اجازه تصدیق
 دولتین میلیون دلار اعتبار جهت تقویت نیروی دفاعی
 که در مورد ایالت - از ایالت های آمریکا - اضافه کرده -
 مختصر کمیسیون دائمی - به شرح - که از طرف
 رئیس سیکریت این ایالت به مطرح است آقای دکتر
 مهدیان فرمائید .

دکتر مهدیان - با اجازه مقام ریاست و نماینده گان
 محترم مجلس بنده نظر می نمود رسید ، دوم موضوع کوچک که
 در لایحه مربوط به مذاکره از دولت آمریکا عرض کنم آمریکا
 که مسلم هست و بعد ما می بینیم این است که کمرونی آمریکا
 در دنیا برای صلح است و هر سال میلیون ها هزینه
 بیلیون ها دلار برای تقویت تئیه دفاعی خودش صرف می کند
 و از این لحاظ نظر آنها در تقویت سازمان ملل متحد کمرونی
 با تقویت صلح بین المللی است کوشش میکند بلکه
 با تقویت نظامی خودش و در این لحاظ صلح بین المللی است
 کوشش و در باره آمریکا قبل از تصویب مجلس رسید بود
 خاطر نمایندگان محترم مسوق است که قبل از فرار بود
 این وام از ایالت های آمریکا گرفته شده و بطبعاً و تکیه
 بود از یک سازمان خصوصی از یک بانک وام دریافت
 می نماید و از این جهت هم در این لحاظ صلح بین المللی است
 با پذیرد و پذیرد ما بعد از آن وقت از اجلاس اقتصادی شورای
 اقتصاد این خودمان که من غیر منتظم من کمتر من کوشش
 در حفظ صلح بین المللی در این قسمت از دولت است قبول
 کرده ام حد اکثر بهره این وام در دست باشد دولت ایران
 از این بانک خصوصی آمریکا این باران گیر و این شش
 من منتظر خوشبینی است که دولت ایران بعد از آن
 زمان اقدام کرده دولت آمریکا ظاهر پذیرفته و احیاناً
 و دیگر آن وام تصدیق نظر کرده و خاص شده که این وام
 را منتظم بدولت ایران تحویل لاقط در قسمت از آن
 تفریق باشد شایر این اگر دولت آمریکا این لطفه را
 قبول کرده که حورث مستقیم به دولت ایران

این را می بیند است یعنی مستقیم المللی (صحیح است)
 من با این عرض می بینم در این تجدید نظر که
 شده و دولت آمریکا این وام را که می بیند مسلماً برای
 از معامله نخواهد کرد (اینجا) و حاضری که مثل
 ایران هم متوقف است که اگر این وام را بخواهیم باشد
 لاقط برای به آن تعلق نگیرد یا لاقط در گرفتن شده
 حداقل بهره ممکنه عاریت نبوده ملاست می کند ، من
 یک دینم برای اینکه هدف یکی است ، اینجا بنده از
 حضور و بیادشکی استفاده می کنم و مستحقم این عرض
 را که کرده و خیال می کنم نظریه نمایندگان ملت و
 کلیه مردم ایران است که در مذاکرات بعد با آنها وسط
 نگذاهد و به آنها فکر در بدهد که چون هدف ما یکی
 است و چون وام این بدهد از دولت آمریکا گرفته میشود
 در راهی خرج میشود که هدف دولت آمریکا است که بیچ
 دولت صلح است باید این وام بطور کلی اگر و اصالاً این
 امکان فراهم است با اطمینان باشد و اگر ممکن است لاقط
 برای به آن تعلق نگیرد یا لاقط حداقل برسد که
 امکان پذیر باشد (استغنا)

رئیس - آقای سید پور فریانی و اشتد پذیرد ،
 سرتیپ پور - عرض فرمائید بود این وام واحد
 تا حدی در تریک است فریاد است جناب آقای کرمی جنب
 در یکی از جلسات گذشته که دانی مطرح بود یکی از
 نمایران محترم فرمودند ما اینکه برای دولت است
 که ادواتی با نرخ بهره کمتری بگیرد این بانک گرفته
 است چرا نمی بیند و ادواتی با بهره بیشتر از بانکها
 بگیرد نمایندگی محترم دولت تقویت از دولت ایران
 فرمودند فرق است بین وام دهنده ای که دولت باشد و
 وام دهنده که بانکهای خصوصی باشد آن لایحه هم
 مربوط بود و ادوات از بانک های خصوصی گفتند
 بانکهای خصوصی در ایران با توجه چیز فکر میکنند
 می تحصیل نمود بیشتر و بیشتر از وام گیرنده و
 حالی که دولت ها آنها نه تحصیل نمود بیشتر برای توجه
 از این جهت است که همان را که متوقع از ادوات دولت
 است و نظر می کند در لایحه برای هر چه کمتر تحصیل نماید
 با اسان باشد یعنی نظریه نظر رئیس مجلس است

شد و آن لایحه وام را می داد حالا اگر نمایندگان از
 توضیح نمایند دولت طلبه میداند که از بانک
 خصوصی آن وام گرفته نشود و از دولت
 گرفته میشود ، با نرخ بهره کمتری گرفته میشود آیا
 مجلس ایران می بیند یا عرض کنید ، مسلماً بنده خوب
 با این مقصد اما عرض کرده می توانم فکر می کنم
 که آنچه که از طرفین لایحه است و وام است خوب
 شده است از نظر تقویت این شغل علیه است که باید
 تقویت شود و با اجازه مدین میوه شود و باید در این
 عرض می توانم کمی خوش را از این جهت نایم یک ملت
 قوی است نشان بدهد در این جهت شایسته نیست (صحیح است)
 و تقویت مردم هست پس بنابراین از لحاظ صلح قبیله
 صحبت نیست ولی این دفعه هست که آیا دولت آمریکا
 با نظر به شریک میگردد که باید یک سود بیشتری
 خوب تر خواهد بود و در مقابل ما صورت یک بانک
 که حورث قرار است و این صحبت است که ما اینطور
 فکر کنیم یا اصل است که احداً طرفین در مقابل آنکه یک
 عرض کرده باشد به خیال می کند که صلحت نیست این
 است که می بیند متوجه است که فکر این است که بدهد
 ما حد اکثر بهره خیال می کند دولت این حق را برای
 خودی با مقصد طر از برای این امر محفوظ طر از
 تا حد اکثر بهره یعنی تا حد اکثر کمیسیون است این اجازه
 می دهد تا هر جا اینکه می شود در این اجازه میدهد دولت
 این را دریافت دولت خود را بگیرد و بنابراین این بانده
 به این مسئله که اتفاقاً دولت آمریکا مثل بانکها
 خصوصی اینها خواهد کرد و از این خواهد گفت است دعوی
 ملت ایران بنده حق دارم اتمام کنم از این جهت دولت که
 این مسئله را در نظر بگیرد و در روابط بین الملل و در
 همه معاملات این با حد اکثر ما حد اکثر معمول طر از
 رئیس - نظریه دگر در ذلک عاده واحد رأی بگیریم
 نهادیم ، آقای بانک و با مقصد هفت می کند ، من طر از
 اکثر برخاسته است تصدیق شده عاده و مدخل است
 فرمائید .

(شرح زیر قرائت شد)

(شرح زیر قرائت شد)

دستور جلسه ۲۰۹

روز بیست و نهم - سیزدهم آبانماه ۱۳۴۴

- ۱ - سؤال آقای دکتر الموتی از وزارت اقتصاد.
- ۲ - گزارش شور اول لایحه اصلاح ماده ۴۳ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی - شماره چاپ ۱۵۳۳
- ۳ - گزارش شور اول لایحه راجع به تاریخ تحصیلان آموزشگاه عالی درجه داری نیروی هوایی شاهنشاهی - شماره چاپ ۱۵۳۴
- ۴ - گزارش شور اول لایحه راجع به اصلاح بنصره ماده ۷۰۲ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی - شماره چاپ ۱۵۳۵

- ۵ - گزارش شور اول لایحه راجع به اصلاح ماده ۵۵ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی - شماره چاپ ۱۵۳۶
- رئیس - با اجازه خانمها و آقایان جلسه امروز را ختم میکنم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز بیست و نهم خواهد بود.

(مجلس در ساعت دو بیست دقیقه صبح ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - مهتیس عبداللہ ریاضی

ماده واحده - جمله فوق الذوات بذات منجده آمریکا بقصد اول قانون مربوط به اجاره تحصیل در بیست میلیون دلار اعتبار جهت تقویت نیروی دفاعی کشور بعد از اجازت به ایران که ای آمریکا اضافه میگردد .
 رئیس - در ماده واحده نظری نیست (اظهاری نشد)
 در کلیات آخر لایحه نظری نیست (اظهاری نشد)
 ماده واحده در کلیات آخر آن رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند)
 تصویب شد برای تصویب بمجلس سنا فرستاده میشود .
 ۶ - قرائت اسامی هیئت رئیسه کمیسیون استخدام رئیس - اسامی هیئت رئیسه کمیسیون استخدام قرائت میشود .

(شرح زیر قرائت شد)

- هیئت رئیسه کمیسیون امور استخدام
 رئیس - آقای معبد موسوی
 نواب رئیس - آقایان : دکتر مهدی زاده - نامنی
 مقرر - آقای سید علی سائک
 منشی - آقایان ساکینیان - نهرانی
 ۷ - تعیین موقع و دستور جلسه آینده -
 ختم جلسه

رئیس - دستور جلسه آینده قرائت میشود

سؤال

ریاست محترم مجلس شورای ملی

خواهشمند است مقرر فرمایید آقای وزیر اقتصاد در مجلس شورای ملی حاضر شده و سؤال زیر پاسخ بدهد.
 سؤال : در حالیکه بدون تردید دولت برای حمایت از صنایع داخلی کوششهای فراوان بعمل آورده و پیشرفت صنایع ایران که در نمایشگاه اخیر تجلی کرده هر چون این حمایت است ، وزارت اقتصاد برای حمایت از صنعت مهم ایران که از نظر اقتصادی و اجتماعی برای ملت ایران در خود شایان اهمیت است چه اقدام مقدماتی عمل آورده است .
 ما تقدیم احترامات - امان قناری